

اجتهاد

Adresse
Idjtihad Constantinople

Téléph: St. 865

25 Juillet 1922 — No. 148

حياتی، فلسفی، اجتماعی فکر غزته سی
«اون یدنجی سنه تاسیسیه»

اداره خانه سی
جفال اوغلنده «اجتهاد نوی»

تلفون : استانبول ۸۶۵

نومرو ۱۴۸ — ۲۵ تموز ۹۲۲

هر ايجديكاري ني آجي بولورلر . آجيلق ايجديكاري نده دكل ،
آغز لرنده در . بر شاهي بوني نه كوزل سويله مشدر :

والعين تنكر ضوء الشمس من زمد

والفم ينكر طعم الماء من سقم

معهه لري تطين ، جسماني حظوظاتي استحصا
سائقه سندن باشقا سائق ، پاره دن ، ثروت دن ، نائلت دنيويه دن
باشقا مطمح نظر طامانيانلر ك . منحصر آ حقيقت واعلاي
حقيقت شوقيه ، جهانشمول محبت ك ، كائناته شامل مرحمت ك
فرمانفرما ، عوالم كبر وجد سبجانيسيه يانان روحلره ،
صاتيتمش ياخود مجذوب نظريه باقارلي معذوردر .
بووضعيت قارشيسنده ايدى كه عقوده كي بلند وبى مانند
حظ علوي ايله مست وملهم اولاراق وفضيلته خطاباً :

روحي ايمه دن اول كونشك در آغوش

نه درين بريكيجه دويدم ، نه قادر بيكسدم !

لايموت هابدم اي صمدى معبد عفو

احتراساتي بربر سانا قربان كسدم .

ديشديك . كنديسي چارميخه كر نلر سقالت روحنه
قارشى حس مرحمت دن غيري بر حس ايله متحسس
اولامش اولان حضرت روح الله ك روحنده كي نشوه
ونشوه دن ذره قدر اولسون ، روحزده نصيب ايتمش اولان
واهب السجاييا حضر تلرينه بيك كره شكر ايدهرز .

۱۴۴ نومرولو (اجتهاد) ده مذهب بهاء الله حقنده كي
مقاله من حاشا دين اسلامه تجاوز و اسلامدن صادر
واسلامه داخل مذهب بهائيه حقنده فضله تجليلكار عد
ايديلهرك عليهم زده مدعى عموميلكجه اقامه ايديلن دعوا
هنوز انكشاف ايمه مش بولونيور . شرقت و غربت تريات
فكريه و وجدانيه تاريخي ، بو حادنه بي تعقيب و بر تفصيل
قيد و ضبط ايدينيور . بز آبخاق ۲۱ نيسان ۱۹۲۲ تاريخي
(پيام صباح) دن مدعى عموميلكك ادعائيه سنى احتوا
ايدن سطور آتیه ني عيناً نقل و تسجيل ايدينيور .
فضاحت كورولن كله لر دخی لسانی اولمايوب قلمی و مطبوع
اولديغندن حرف بحرف تدقيق و ادعائيه ايله مقابله ايديلهرك
حكم ويريلك بي طرف ارباب اذعان و وجدانجه پك
قولاي اولور :

دعواصن

اعمى ، فقط وجدان كوزيله كاينجه حقايق كورمكه
يكدا اولان شاعر Milton ك شو اولي سوزي دائماً
ذهنمزي تنوير ، تسخين و اشغال ايدر :

« نفيري آلوب اوزاقلره بر نفخه ايصال ايتيه ي الله
امرايتديكي وقت ، سويلنمه سي و سويلنمه مه سي لازم كلن
سوزلري سچمك اقتداري اراده بشره و يريله مشدر . »
مراد سبجانيك خارجه كيم چيقايلير ؟ اراده سبجاني ايله
اوزاقلره ، يعنى حقيقت و محبت دن اوزاق كوكلره برنداي
حق و محبت ايصال ايت ! امر مهيب و معظم الهيسييه اشتغال
ايدن بريور كدن سويلنمه سنده خير اولمايان بر كله صدور
ايده بيليرمي ؟ Paul-Louis Courier نه قادر بليغ در :

« Laissez dire, laissez - vous blâmer ,
condamner, emprisonner, laissez - vous
pendre, mais publiez vos pensées. »

يعنى « براقكز نه ديرلر سه ديسينلر ، سزى تقييح
ايتسينلر ، محكوم ايتسينلر ، حبس ايتسينلر ، صلب
ايتسينلر ، فقط فكر لر كزى نشر ايديكز . » فضيلت ك ،

محبت ك ، مرحمت ك ، صلح و اخوت ك دن ياده حكمرانلغى ايستين
هيچ بريكمسه يه بغض ايده مه ين ، هر سفيله آحيان ،
هر كسي سون بريور كدن منتشر فكر لر ك انتشارندن كيم
متضرر و يا مضطرب اولاييلير و بويله بريورك ، فكر لر ني ،
اشتياق لر ني نشر و افاده ايتمكدن داها يوكسك و داها
صمداني ذوق نه ده بولاييلير ؟ بو بر مرتبه حكمت در . شارح
(فصوص الحكم) ، (عبدالله بوسناوي) مرحومك قولنجه
« بو مرتبه حكمته واصل اولماق ايچون يتش بيك كيشي
طرفندن تكفير ايديلك ، حقنده دين سزدر دينلمك لازمدر .
(مصطفى لطفى المنفلوطى) نك ديديكى كيبي « امام غزالي
تكفير اولونما ديمى و حجت الاسلام اولاراق اولمه ديمى ؟ »
(حضرت خليل) ه آتشي كلز ارايدن شائقه دن بي خبر اولانلره
درد ويا دوا آكلتماق مشكلتاي معلومدر . خسته لر

ایجابات قانونیه يك اجراسنی امر و فرمان بیور مشلورد. اعدی محرر موی الیه جودت بکک بتفهر اندضر حضرتلری حقنمه برهضوال بالایماء وتصريحاً جل مسنجه ایرادیه فضااحت لسانیه ده بولنسی قانون جزانك ۵۵ نخی ماده سنك فقره اولاسنه موافق بولونمش اولفله باشده هیئت اسلامیه اولارق سائر بالجله ادیان اصحابك حسیات دینیله رنجیده ایده بکک صورتده بی محابا نثریانه جراتی ومطبوعات قانوننه مدیل ۲۳ نشرین اول ۳۳۷ تاریخلی قرارنامه احکامنه مخالف اوله رق آیات کریمه بی پیام صباح جریده سنك ۱۳ مارت ۳۳۸ تاریخلی نسخه سنك کی مقاله بیه عیناً نحریر ایتمی حقنمه سبب شدت عد ایدلك اوزره سالف الذکر (۵۵) نجی ماده بیه وآیات شریفه بی عیناً مذکور غزیه بیه درج ایتدیر مسندن طولانی ده مدیر مسئول اسماعیل آصف بکک نوحیداً سالف البیان قرارنامه احکامنه توفیقاً اجرای محاکمه لایله تعیین جزالری ادطا اولنور.

۳۱ نisan تاریخلی نسخه سنك (توحید افکار) غزیه سی اری حر فلوله «دینمه تجاوز ایدنلره عبرت مؤثره» عبدالله جودت بکک بر مقاله سنك دین مبین محمدی به تجاوز ایتدیر بکندن طولانی ایکی سنه حبسه محکوم اولدی «سرنامه سی آلتنده اوزون برهضو نامه نشر ایتشدرد. یا تختك تورك مطبوعات ایچنده یالکیز (آقشام) غزیه سی، مجموعه مزه وصاحبه قارشى خصوصتکار و غیظتکار وضعیت مزمنه سنه رغماً، منحصر آفکر، علم و حریت وجدانیه ساحه سنه عائد بو مسئله ده عالی ونجیب برهيجان وشجاعته زم طرفزه کچدی وعدلیه نظارتی مستشاری عمر لطفی بکک ۲۳ نisan ۱۹۲۲ تاریخلی بوتون تورکجه غزیه لرده نشر ایتدیر دیکی وصاحب اجتهاد حقنمه حشرعی اجراسنی مروج بیاناتی شدتلی رجوم تنقیده طوتدی وسانسورجه نشرینه مساعده ایدیلن ومدعی عمومیلکجه حین انتشارنده کورولوب ایچنده موجب تعقیب برشی بولونمایان بر مقاله صاحبی حقنمه مقاله نك نشرندن بر بوچوق آی صوکره

دعوی احداثك قانون اساسی به

نه درجه موافق اولاجاغنی تحلیل واحساساتی اشراپ ایتدی .

مدت قانونیه سی ظرفنده یایدیغمز اعتراض ومحكمه ده (۱ جزیران ۱۹۲۲) اثبات وجود ایتمه مز اوزره رینه حقمزده ویریلن ایکی سنه حبس حکم غیایسی کائن لم یکن عدا ایدلی . ودعوانك یکیدن رؤیتنه قرار ویریلدی .

«نسخه مدتی غموی» سابق عبدالله جودت بکک احکام اسلامیه قابل تألیف اولیان وخذائنده دین کله سی مفهومیه مناسبتی بولنمایان وشرعاً ترویجی اصلاً جائز کورولماین بهایک، ادیان حاضرده مقابله سنكده حق رجحان اثباته تصدی ایلده نك موضوعات مدنخوله وغیرفطریه سی مدح و ثنا و بالعکس بیجم معالی لایحیی اولان دین جلیل احدی بی و سائر ادیان معروفه بی ذم استهجان صورتیه مذهب مذکورک تأمین رواجی ضمننده اجتهاد نامنده کی رساله نك (۱۴۴) نورولی نسخه سنكده و (مذهب بهاء الله و دین ام) سرنامه سی تحتنده درج ایلدی کی مقاله ده (هر دین، مرحمت واخوت تأسیسی ایچون کلتشدر. فقط بر انسان هاندی دینده اوله رق طولغیسه اودیننده قالمیه هیچ برنامم اولق مزین اولانانه تمدنیسی دین اولارق قبول ایتدیر بکک ماهیتده بر دین کورولمه مشدر . بودی آنجق بهاء اللهك واوغلی عبدالهاتك وضع وتأسيس ایتدی کی دینی مرحمت ومحبت در). جمله سی اراد ایتمش وینه صده مفعودی تعقیماً ومحمدك بوزلجه میلیونه اصل وعیسوبتکده بینه اولقدرد اعداده بالغ اولان ناهلریك احتساسات اعانه لرینه احترام وجوب قانونیسی دریش وتامل وبالخاصه حرکت واقعه سنك انیت داخله اعتباریلده مرتبه وخامنی نظراهیمیه آلتسری (۱) اولقدر خلقك سودیای قایلرنده جایگیر اولان معتقدات دینله رنی تزییف ایتمش ونمزوات نبویه ده (۲) دخی شیمه سلامت و مرحمت انری اولمدیفی درمیان وبوبولده کی تمهیدانیله افعال وحركات نبویه ده عدم سلامت وفقدان مرحمت وجودی صورت صریحه ده ادعا وثبات ایتشدرد (۳) موی الهك تجاوزات واقعه سی بوجده قالمیه رق من الشرق الی الغرب میلیونلرجه اهل اسلام قلوبنده یك عالی بر موقع طوتان سید المرسلین افندمر حضرتلرینه قارشى حاشا عن ذاقه الکرم فعلاً جنایت و اخلاقاً فضااحت اسنادینه جسارته نتیجه سی برطاق اصحاب جنایتك کندیلرندن صادر اولان جنایاتك جزاسنی تعیین ایچون کندیلریك حکم تعیین ایتدیکاری (سعدین معاذرضی الله عنک) کندی علهرینه اعطا ایلدی کی حکمک بینه کندی حقننده تنفیذ واجرا ایدلسندن عبارت بولنان بی قریضه وقعه سی اله آله رق واسباب وقوعیه صورت جریانی تحریف وشیمه مرحله قابل تألیف کورلر شکله برجله فضاحتکارانه تحقیق ایتشدرد .

مقاله مذکور شریعت طاهره اسلامیه بی حراست وحقوق عالی رسول اللهی مدافعه وصیانت عهده خلافت پناهیلرنده مقرب وظائف مقدسه نك اهم واقعی بولنان وکیل رسول کبریا خلقه بی محبتاً افندمر حضرتلریك منظور دیات موفور خلافتناهیلی بیوریلوب درعقب اصدار بیوردقلری اراده سنیه ملوکانه لرنده بو مثلاً روح قدس رسالتناهی بی رنجیده وافته امت محمدی بی آزرده ایده بکک نشریات مضره ومقتریانك تعقیبی ومتجاسرلری حقنمه

(۱) بوعبارده ده کی لسان خطاسی بالطبع بزه عائد دکلدرد .

(۲) مقاله مزده غزوات نبویه تعبیری بوقدر . علی العموم غزولر، جنک لردن بحث واردرد . عبارده مد ادطامه به کچر یلرکن تغیره اوضه ایتلشدرد .

(۳) مقاله مزه بافک . بر تواریخ اسلامیه ده مضبوط بر وقعه حقنمه «شیمه صرحله بالطبع قابل تألیف کورولر» دیمشدر .

۱. حزران تاریخی (ژورنال دوریان) دن :

LE DR. ABDULLAH DJEVDET BEY CONDAMNÉ A 2 ANS DE PRISON

Nos lecteurs se souviennent du jugement prononcé par défaut contre le Dr. Djevdet bey. La seconde Chambre de la cour pénale l'a condamné à 2 ans de prison pour avoir publié dans sa revue Idjtihad (Le Libre Examen), un article — d'ailleurs dûment censuré — et d'avoir qualifié le massacre de la tribu juive Beni Koreizé de « fait incompatible avec l'esprit de miséricorde ».

Aujourd'hui, à 2 heures, le Dr. Djevdet bey paraîtra devant le tribunal pénal. D'après nos renseignements, le docteur n'ayant pas encore choisi son avocat, demandera l'ajournement du procès. A un de nos collaborateurs qui s'est rendu chez lui le Dr. Djevdet bey a fait les déclarations suivantes :

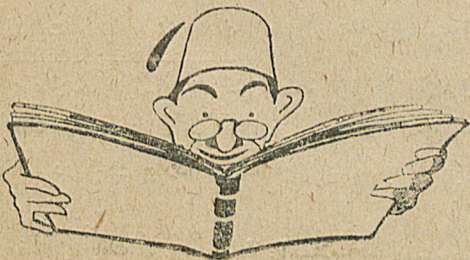
« Certes, à quelque chose malheur est bon. Le procès intenté contre moi à propos d'un article purement historique et philosophique a déjà produit d'excellents résultats ; j'ai constaté que sur la jeunesse intellectuelle de la capitale ce jugement, hâtif d'ailleurs, et prononcé par défaut a fait une pénible impression. J'ai pris la résolution de ne plus quitter la vie indépendante. J'estime que les partis politique ne sont que — chez — nous du moins — des agrégats factices.

Seul un peuple indépendant et libre intellectuellement et économiquement peut prétendre à une indépendance et à une liberté politique.

Je suis heureux de pouvoir lire dans les yeux même de mes adversaires politiques d'hier une silencieuse et rayonnante sympathie envers moi à l'occasion de ce procès moyenageux.

J'abdique par conséquent tout ce qui est politique et consacre toutes mes activités au développement de la culture d'ordre moral et du domaine de la pensée pure.

Les âmes sœurs se saluent de loin.

۸. حزراننده وکیلی مدافعمن محاکمه نیک غیرعانی اولماسنی طلب ایتدی. محکمه بوطالبی ردایتدی. ردقراری طرفزدن استینافی اولوندی. استینافی محکمه سنک بوبابده کی قرارینه انتظار اولونیور. دعوانک صفحه اخیره سی بودر. کله جک نسخته اجتهدده دعوانک صورت انکشافی تعقیب و حکایه ایده جکیز :

Chapman ک شو سوزنی ملاحظه ایتکده یز : « حیانتک و ممانک نه دیمک اولدیغی بیان بر آدم ایچین هیچ برته لکه یوقدر، علمنک ماوراسنده هیچ برقانون یوقدر. ماورای علمنده هیچ برقانون طانیاسنه مساعده یوقدر. کعبه شوقیله بیابانده یوروین کیمسه، آیاغنه مغیلان دیکنی باغاسندن مضطرب و مشتکی اولماز.

« برسر فرهاد کز جام محبت ییخودست
سایه شیرین وز خم تیشه کاکون یکست » (۸)
۱۹ حزران ۱۹۲۲ هکبه لی آله

عبدالله مودت

(۹) محبت شرابله کندی کندیسندن کچمش اولان (فرهاد) ک باشی اوزه رنده (شیرین) ک کولکبه سی ابله قانی بالظه یارایی بردر.

تصوف وادیسنده

کوزلی آکلامش، سومش دیارده
شاعره آهنه خنده قاتلاز ؛
ماتله آغلارکن شوصوک بهارده
یارالی قوشلره سلاح آتلاز .

بنله برکیچه کنجینه کی یاق ؛
معراج دنجوره شهاب کی آق ،
دردمه هایتیران اصالته باق ؛
مرحقیر صاندیق شاه چاتلاز .

توفیق نوراد

رباعی

لعل ایچهرک جانم جانمی قاتایم ؟
عمراب دو ابرودمی بیلم یاتایم ؟
قالدم آرا برده متحیر یارب
میخانه می ؛ مسجد می جان آتایم ؟

صامی راده اصلاسه